

Milli Qurtuluşdan başlanan Zəfər yolumuz

1993-cü ilin 15 iyunu müstəqil Azərbaycan dövlətinin tarixinə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olub. 32 il əvvəl ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri seçilməsi, sözün həqiqi mənasında, xalqımız üçün əsl qurtuluş məqamıdır.

Bu taleyüklü tarixi yaradan ömrünün yerdə qalan hissəsini də xalqına, Vətəninin tərəqqisinə, respublikanın demokratik prinsiplər əsasında inkişafına həsr edən ulu öndər Heydər Əliyev oldu. Müdrik şəxsiyyət XX əsrdə azadlıq, suverenlik yolunda ikinci dəfə addımlar atan Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanmasında, möhkəmlənməsində, inkişafında və əbədləşdirilməsində müstəsna rol oynadı.

Ümummilli lider daim xalqına arxa-dayaq durduğunu, müstəqil Azərbaycanın inkişafı, dünya birliyinə inqrasiyası yolunda hər cür çətinliklərə, məşəqqətlərə hazır olduğunu bir daha təsdiqlədi və qarşıda onu böyük risklərin, təhlükələrin gözlədiyinə baxmayaraq, xalqın qurtuluşu, Azərbaycanın xilas missiyasını cəsarətlə öz üzərinə götürdü. 1993-cü il iyunun 15-də Ali Sovetin sessiyasındakı çıxışında Ulu öndər Azərbaycan dövlətçiliyinin gələcək inkişaf strategiyasını elan etdi və çətinliklərə, qarşıdurmalara, dövlət çevrilişi cəhdlərinə sinə gerəkək qarşısına qoyduğu məqsədə nail oldu.

Əgər müstəqilliyi qazanmaq ilkin şərt idisə, ikinci vacib məsələ onu qoruyub saxlamaq və inkişaf etdirmək idi. Ümummilli liderin polad iradəsi sayəsində bu, reallığa çevrildi. XX əsrin sonlarında keçmiş SSRİ-nin süqutundan sonra müstəqilliyini bərpa edən Azərbaycan bu tarixi fürsəti yəşatmaq və inkişaf etdirmək üçün yaranmış fürsətlərdən yetərinə istifadə edə bilmədi. Xalqın qanı bahasına qazanılmış müstəqilliyimiz həmin vaxt hakimiyyəti ələ keçirmiş dövlət idarəçiliyində naşı olanların sayəsində addım-addım uçuruma yaxınlaşırdı.

Ölkədə hakimiyyət böhranı getdikcə dərinləşir, kaos, özbaşınalıq geniş vüsət alır, qeyri-qanuni silahlı birləşmələr əhalini qorxu içərisində saxlayırdı. Vəziyyətin getdikcə ağırlaşdığını görən xalq bu belədən qurtulmaq üçün yollar axtarı, bəziləri xarici ölkələrə üz tuturdu. Vətəndaş müharibəsi səviyyəsinə yüksəlmiş qarşıdurma nəinki dövlət müstəqilliyimizi, hətta milli varlığını belə birbaşa hədəfə aldı.

Ulu öndər Heydər Əliyev sonralar müstəqilliyimizin həmin mərhələsini xarakterizə edərkən demişdi: “Azərbaycan böyük təhlükə qarşısındadır. Çünki Azərbaycanın müstəqil yaşamasının əleyhinə olan həm daxildəki qüvvələr güclü idi, həm də Azərbaycan kimi böyük coğrafi-strateji əhəmiyyətə, zəngin təbii sərvətlərə malik olan ölkənin tam müstəqil olması başqa ölkələrdə bəzi dairələri qane etmirdi. Ermənistanın Azərbaycana etdiyi təcavüz və bunun nəticəsində Azərbaycanın zəifləməsi, məğlubiyyətə uğraması, ikinci tərəfdən də daxildə hakimiyyət çəkilməsi 1992-ci ilin iyun ayında hakimiyyətə gəlmiş qüvvələr bir ildən sonra hakimiyyətdən saldı, xalq özü saldı”.

Ölkədə yaranmış özbaşınalıq Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən davamlı işğalına rəvac verirdi. Getdikcə gərginləşən siyasi vəziyyət, gündən-günə ağırlaşan sosial durum, müstəqilliyimizin, ümumilikdə, Azərbaycanın parçalanmaya, məhvə, dünya xəritəsindən silinməyə yaxınlaşması xalqı ciddi narahat edirdi. Hadisələri düzgün qiymətləndirə bilməyən o vaxtkı iqtidar əhali arasında gündən-günə nüfuzunu itirir, baş vermiş proseslərdən düzgün nəticə çıxara bilmirdi.

Belə bir zamanda ölkəni bu bəlalardan xilas edə biləcək, xalqı öz arxasınca aparmağa qadir liderə böyük ehtiyac yaranmışdı. Cəmiyyətin bütün təbəqələri, ziyalılar, ictimai-siyasi xadimlər, zəhmətkeş insanlar müstəqilliyini yenidən bərpa etmiş Azərbaycanı düşdüğü ağır və dözülməz vəziyyətdən yalnız Heydər Əliyevin xilas edə biləcəyinə əmin idilər. Çünki tarixi şəxsiyyət

dövlət idarəçiliyində zəngin təcrübəyə və dünya birliyində yüksək nüfuzə malik idi.

1992-ci ilin oktyabrında ziyalılar böyük inam və ümidlə ulu öndər Heydər Əliyevə üz tutdular. Onların müraciətində deyilirdi: “Möhtərəm Heydər bəy! Hamımız görürük ki, respublikamızın, xalqımızın vəziyyəti gündən-günə ağırlaşır. Azərbaycan, sözün əsl mənasında, siyasi, mənəvi böhran keçirir. Bunun da əsas səbəbi son illər respublikada mövcud olan və getdikcə daha da güclənən hakimiyyət böhranıdır. Ali hakimiyyət və idarəetmə orqanları Konstitusiyaya zidd, “real vəziyyətə uyğun” fəaliyyət göstərməklə, əslində, iflic vəziyyətinə düşmüşdür. Bir çox dövlət orqanları heç bir hüquqi əsas olmadan yaradılıb fəaliyyət göstərir”.

Ziyalılar daha sonra bildirirdilər ki, mövcud iqtidar ictimai-siyasi gedişatlara tam nəzarət edə bilmir. Cəmiyyət obyektiv qanunauyğunluqlardan daha çox subyektiv mülahizələrə əsasən idarə olunur, siyasi və iqtisadi sistemdə əsaslı islahatlar aparılmır. Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiyaya Aktında təsbit olunmuş hakimiyyət bölgüsü havadan asılı qalmış, hüquqi dövlətin yaradılması yolunda real addımlar atılmamışdır.

Küçə və meydanlarda səhərdən axşama qədər demokratiyadan danışanlar, özlərini xalqa millətsevər, azadlıq aşıqları və demokrat kimi sırayanların əməlləri bir daha təsdiqləyirdi ki, onlar demokratiyanın mahiyyətinin dərk edə bilmirlər. Əsl demokratik ölkələrdə ordu, polis, başqa inzibati orqanlar siyasətdən kənardır və bu qüvvələr hakimiyyətdə olanlara deyil, xalqa xidmət edirlər.

Rəhbərliyin siyasi naşılığından, idarəetmədəki təcrübəsizliyindən, ən başlıcası isə hakimiyyət hərisliyindən istifadə edən xarici qüvvələr öz mənafehləri üçün məharətlə istifadə edir, bütün vasitələrlə Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi inkişafına mane olurdular. Respublikanın olan-qalan iqtisadi potensialı sürətlə dağıdılır, təbii sərvətlərimiz talan edilirdi. Ziyalılar qəti olaraq bildirdilər: “İndiki vəziyyətdə bu çətin, məsulyyətli işi respublikada öz üzərinə götürməyə qadir yeganə şəxs sizsiniz!”

Ölkə ziyalılarının narahatlığını haqlı və təqdirəlayiq hesab edən Ümummilli lider Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyini əldə etməsinə tarixi hadisə adlandırmış və bunun bütün azərbaycanlıları, Azərbaycan vətəndaşlarını hədsiz dərəcədə sevindirdiyini qeyd etmişdi. Müdrik şəxsiyyət bundan sonra əsas vəzifənin dövlətçiliyin, müstəqilliyin bərqərar olunmasını, milli-demokratik dövlətin formalaşmasını, müstəqil Azərbaycanın suverenliyini, təhlükəsizliyini təmin etmək və vətəndaşlara azad, xoşbəxt, firavan həyat şəraiti yaratmaqdan ibarət olduğunu bildirmişdi. Böyük rəhbər qeyd etmişdi ki, bu xeyirxah və şərəfli işə hər bir vətənpərvər öz layiqli töhfəsini verməlidir. Ulu öndər ömrünün qalan hissəsini bu şərəfli missiyaya həsr etməyə hazır olduğunu bildirmişdi.

Beləliklə, 1993-cü il iyunun 9-da Heydər Əliyev xalqın çağırışına səs verərək Bakıya qayıtmışdı və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin təleyindən daha dəhşətli hadisələrin gözlənilməliyi ölkəmizi faciələrdən, müsibətlərdən, qardaş qırğımından və vətəndaş qarşıdurmasından xilas etmişdi. İyunun 15-də isə Heydər Əliyev Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi və böyük risklərə baxmayaraq, xalqın qurtuluşu missiyasını cəsarətlə öz üzərinə götürmüşdü.

Ulu öndər bu cəhətə və şərəfli missiyanı öz üzərinə götürərkən demişdi: “Mənim həyatım da, fəaliyyətim də yalnız və yalnız Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanmasına, ölkəmizin bu ağır vəziyyət-

dən qalxmasına həsr olunacaqdır”. Məhz bundan sonra Azərbaycanın ictimai-siyasi, eləcə də bütün sahələrində əsaslı dönüş yaradıldı. Tarixi şəxsiyyət öz xilaskarlıq missiyası ilə ölkəmizin müstəqilliyini qorudu, respublikada tüğyan edən ictimai-siyasi böhranı tədricən aradan qaldırdı və müstəqil ölkənin inkişafının təməlini qoydu.

Milli Qurtuluş Günü'nün təntənəsi müstəqil respublikamızın davamlı inkişafında mühüm rol oynadı. Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzu getdikcə yüksəldi. Ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra yeni qanunvericilik aktları qəbul edildi. Heydər Əliyev dühasının xidmətləri olan bu nailiyyətlər Azərbaycanı məhv olmaqdan qurtardı. Beləliklə, bu mühüm tarixi gün xalqımızın yaddaşına Milli Qurtuluş Günü kimi həkk olundu. 1997-ci ildən etibarən Milli Məclisin qərarı ilə həmin gün rəsmi bayram kimi qeyd edilir.

Müdrik şəxsiyyətin ən böyük arzusu Azərbaycanı qüdrətli, nüfuzlu, demokratik dövlət kimi, dünyanın inkişaf etmiş dövlətləri ilə bir sırada görmək idi. Ulu öndərin hər bir addım və hərəkətləri məhz bu istiqamətə yönəlmişdi. Ümummilli liderin qətiyyəti və uzaqgörən siyasəti nəticəsində 1995-ci ilin noyabrında demokratik, hüquqi dövlətin təməlini təşkil edən müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyası qəbul olundu.

Beləliklə, ölkədə daha genişmiqyaslı islahatlar aparılması üçün normativ-hüquqi bazanın formalaşdırılmasına başlandı. Bu islahatlar digər sahələrdə olduğu kimi, prokurorluq, hüquq-mühafizə orqanlarının, məhkəmə sisteminin yenilənməsində və formalaşmasında da özünü büruzə verdi.

Ulu öndərin siyasi kursunu bütün sahələr üzrə uğurla davam etdirən möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə mütəmadi olaraq aparılan islahatlar çərçivəsində beynəlxalq standartlara və demokratik prinsiplərə, milli dövlətçilik ənənələrinə uyğun hazırlanmış qanunlar qəbul edildi.

Bu sırada “Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında”, “Prokurorluq işçilərinin xidməti vəsiqəsi haqqında”, “Prokurorluq orqanları işçilərinin fərqlənmə nişanları və xüsusi geyim forması haqqında”, “Prokurorluğun rəsmi emblemi haqqında” və digər qanunvericilik aktlarının qəbul edilməsi, “Prokurorluğa işə qəbul olunmaq üçün namizədlərlə müsabiqə keçirilməsi qaydaları haqqında” Əsasnamə və digər normativ sənədlərin təsdiq edilməsi nəticəsində prokurorluğun fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənmə prosesi yeni mərhələyə yüksəlmişdir. “Məhkəmələr və hakimlər haqqında” və “Konstitusiyaya Məhkəməsi haqqında” qanunlar xüsusilə qeyd olunmalıdır. Eyni zamanda, mötəbər beynəlxalq təşkilatların, Avropa ekspertlərinin rəyləri nəzərə alınmaqla “Polis haqqında”, “Əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqqında” qanunlar, “Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi haqqında” və “Daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında” Əsasnamələr qəbul edildi.

Ulu öndərin Azərbaycanı inkişaf etmiş və dünyanın qüdrətli dövlətləri sırasına qoşulmaq arzusunu möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev reallaşdırdı. Bu gün dünya dövlətləri tərəfindən qəbul edilən müstəqil və suveren Azərbaycan beynəlxalq aləmdə söz sahibinə çevrilib. 2020-ci ilin noyabrında Ermənistan üzərində qazanan tarixi Qələbə və 3 il sonra yenilməz Ordumuzun Qarabağda həyata keçirdiyi lokal xarakterli antiterror əməliyyatından sonra Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam təmin etdi. Beləliklə, Milli Qurtuluşdan başlanan yol xalqımızı Zəfər tarixinə yetişdirdi.

Asif ŞİXƏLİYEV,
Bakı Şəhər Prokurorluğu idarə rəisinin
müavini, ədliyyə müşaviri